

Basisschool Zwolle

Bekkering Adams architecten

In hoeverre kun je als architect nog iets toevoegen als het gaat om scholenbouw? Een dwingend beeldkwaliteitplan, een gering budget en een schoolbestuur met een specifieke educatiemethode maken het een ingewikkelde opgave. Voor basisschool de Schatkamer is Bekkering Adams architecten erin geslaagd een ontwerp te maken dat flexibel is zonder generiek te zijn.

Auteur Merel Pit Fotograaf DigiDaan

Een basisschool vervult een maatschappelijke rol die steeds breder wordt door de toename van opvoedende en vormende taken. Zo zijn er functies als buitenschoolse opvang, hulpverlening en kinderdagverblijven aan gekoppeld. Daarnaast is er steeds meer aandacht voor de individuele leerling en treedt de docent op als coach in plaats van als informatiebron. Aan architecten de taak hier vorm aan te geven en tevens rekening te houden met de stedenbouwkundige randvoorwaarden en de toekomst. Een school gaat immers doorgaans langer mee dan een educatieve werkwijze. Bekkering Adams ontwierp het nieuwe onderkomen voor de Schatkamer in de Vinex-wijk Stadshagen in het noorden van Zwolle. Tot het programma behoren ook een kinderdagverblijf, een peuterspeelzaal en een buitenschoolse opvang. Dat de school programmatisch een middelpunt in de wijk is valt in eerste instantie niet op, want het gebouw is net als de omringende woningen opgetrokken uit baksteen. Dit was één van de randvoorwaarden van de gemeente. De vorm was tevens al bepaald, want die komt voort uit het maximaal benutten van het beschikbare grondoppervlak. Aan drie zijden volgt het gebouw de rooilijnen van de kavel. De voorgevel houdt middels een knik gepaste afstand van een historische eikenlaan. De hand van het bureau is terug te vinden in de uitstekende erkers en grote vensters die op de hoeken en de kop van het gebouw zijn geplaatst. Hierdoor krijgt de school van dichtbij een passende allure. Vervolgens kreeg Bekkering Adams te maken met de educatiemethode van de Schatkamer: het nieuwe leren. Hierbij is een op het individu gerichte leeromgeving van belang, want elk kind is uniek en heeft eigen behoeften. Daarom wordt

Centraal in het ontwerp staat de twee verdiepingen hoge hal waarin Bekkering Adams alle tarraruimte heeft samengebald.

Door de knik in de voorgevel omarmt het gebouw als het ware het schoolplein.

Elke unit heeft een eigen karakter door de toepassing van kleur en de aanwezigheid van onverwachte hoeken.

niet in kleine lokalen lesgegeven, maar in grote units voor maximaal honderd kinderen. Hierbinnen kiezen de leerlingen zelf uit verschillende workshops, leeromgevingen en activiteiten, die plaatsvinden in de drukke of rustige zone. Dankzij de grote raampartijen tot aan de grond in de voor-

Deze pleinstructuur veroorzaakt een gevoel van verbondenheid en openbaarheid

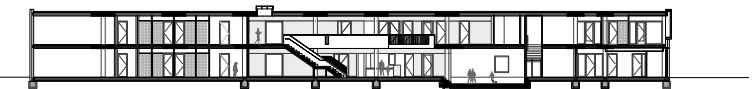
gevel baden ze in het daglicht. Ook heeft elke unit een eigen karakter door de toepassing van kleur en de aanwezigheid van onverwachte hoeken, veroorzaakt door de schuine vorm van het gebouw. Op deze manier ontstaan meer en minder intieme plekken voor de leerlingen. Daarnaast stimuleren ze de docenten tot een inventieve manier van lesgeven.

“Geen kleine lokalen, dan ook geen gangen” moet het bureau hebben gedacht. Alle tarraruimte heeft het bureau samengebald in een twee verdiepingen hoge hal waaraan alle units zijn gelegen: twee op de begane grond en drie op de verdieping. De essentie van het ontwerp ligt dan ook besloten in deze pleinstructuur, die een gevoel van verbondenheid en openbaarheid veroorzaakt. Dit wordt versterkt door een enorme theatertrap. Deze leidt naar de rondgang

Traditionele schoolopzet **Flexibiliteit**

Een deel van het gebouw is kort na de oplevering omgetoverd tot een traditionele schoolopzet met gangen en kleine lokalen. Omdat de Schatkamer haar programma van eisen had gebaseerd op de verwachte groei, stond een deel van het gebouw nog leeg.

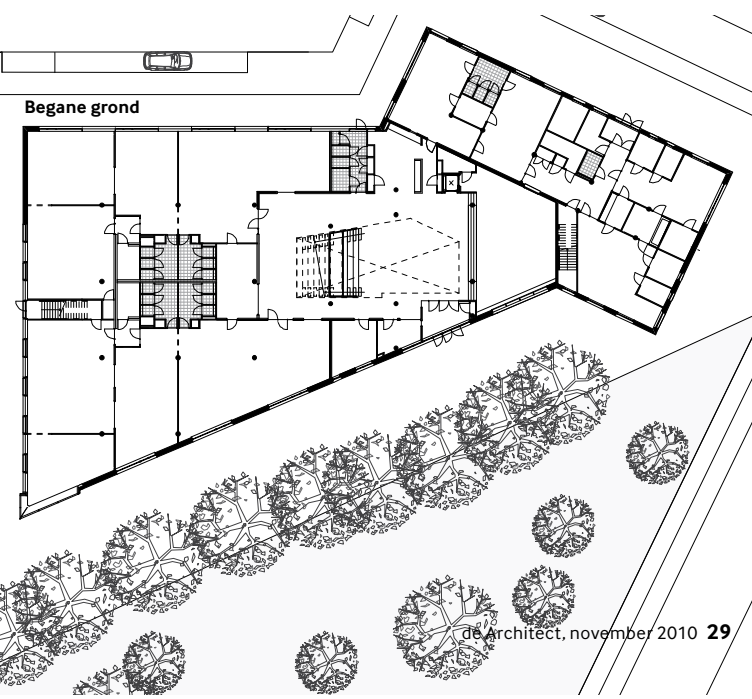
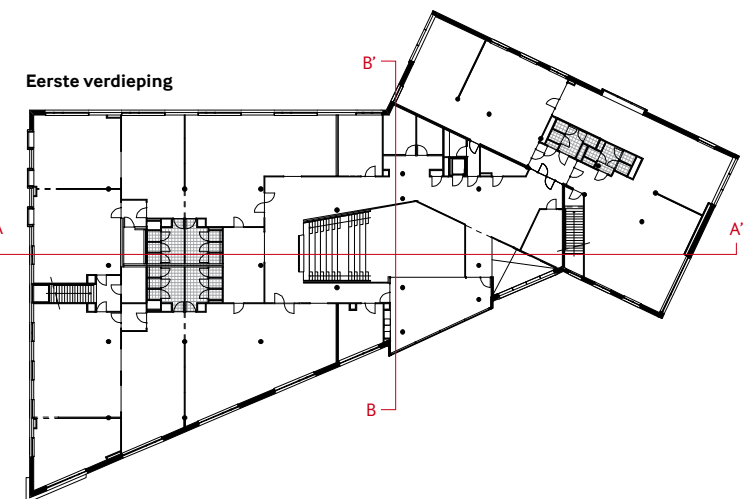
Van deze ruimte maakt momenteel de katholieke basisschool de Vlieger gebruik. Op de begane grond zit in een halve unit groep drie en op de verdieping maken vier peuterklassen gebruik van de hele unit. Deze 'school-in-een-school' is ontsloten via de vluchtweg aan de achterzijde van het gebouw, die onverwacht prima dienst doet als entree.

Doorsnede AA'

Doorsnede BB'

De Geheime Tuin, Müllerpier, Rotterdam

Voor het ontwerp van het schoolplein van de Schatkamer kreeg een andere partij de opdracht, al had Bekkering Adams hier graag over nagedacht. Het plein vormt immers een belangrijk onderdeel in de schoolbeleving van de leerlingen. Binnen en buiten lopen in die zin in elkaar over. Wat het bureau op dit vlak in haar mars heeft, toont zij met het ontwerp voor een openbaar plein met speeltuin en sportveld in Rotterdam, dat tevens dienst doet als school-

plein voor een nabijgelegen basisschool. Het thema ‘de Geheime Tuin’ is benadrukt door de groene haag rondom de twee pleinen en een groene onderlaag met bladerpatroon dat de twee pleinen verbindt. Het ontwerp daagt enerzijds kinderen uit om op verschillende manieren met elkaar te spelen en anderzijds worden de buurtbewoners uitgenodigd het plein ook te gebruiken.

www.dearchitect.nl

De patronen op de grond en de speelse zit-speelelementen maken het plein van de Geheime Tuin tot een gevarieerd landschap.

op de eerste verdieping en doet tevens dienst als tribune tijdens opvoeringen. Aangrenzend bevindt zich de speelkamer die de hal een verrassend perspectief geeft door iets verdiept te liggen en deels maar één laag hoog te zijn. Ter plaatse van de gevel is de volle hoogte van twee verdiepingen benut, waardoor het daglicht tot ver in de ruimte valt. Door beeldbepalende elementen toe te voegen heeft Bekkering Adams ervoor gezorgd dat het schoolgebouw

Door het toevoegen van beeldbepalende elementen onderscheidt de school zich van haar omgeving

zich onderscheidt van haar omgeving. Hier ligt echter niet de kracht van het ontwerp. Die is te vinden in de indeling. Deze is specifiek door de onverwachte hoeken, maar is tegelijkertijd flexibel. In het gebruik is deze laatste kwaliteit overigens al naar voren gekomen, want de drukke en rustige zones zijn inmiddels geworden tot twee zelfstandige lokalen. In de grote units verdwaalden de leerlingen als het ware en was het voor de docenten lastig het overzicht te houden. Met slechts twee tussenwandjes is deze nieuwe indeling gerealiseerd. Door de kleinere groepen functioneren de units nu naar behoren, al moet een deel van de leerlingen door een andere unit om bij zijn eigen klas te komen. Het succes van een schoolgebouw ligt niet zozeer in de verschijning, maar in de plattegrond. Deze moet flexibel zijn om maatschappelijke en educatieve ontwikkelingen te kunnen opvangen en overeind blijven staan wanneer aanpassingen plaatsvinden. In de korte tijd dat het nieuwe onderkomen van de Schatkamer in gebruik is, heeft Bekkering Adams al bewezen dat dit schoolgebouw tegelijkertijd robuust en plooibaar is.

- Brede School De Schatkamer, Zwolle**
Opdrachtgever Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio, Zwolle
Ontwerp Bekkering Adams architecten, Rotterdam
Projectarchitecten Monica Adams, Juliette Bekkering
Medewerkers Amarinske Douma, Marcel Baake, Lukas Heiniger, Marije van Es, Manuel Aust
Adviseur constructie ABT, Delft
Adviseur installaties ABT, Velp
Adviseur akoestiek ABT, Velp
Project Management Penta Rho, Apeldoorn
Aannemer Jansman Bouw, Raalte
Bruto vloeroppervlakte 3200 m²
Programma Basisschool en Kindercentrum, met kinderdagverblijf, peuterspeelzaal en bso
Voorlopig ontwerp september 2007-november 2007
Definitief ontwerp december 2007-maart 2008
Aanvang bouw januari 2009 / **Oplevering** januari 2010
Bouwsom inclusief installaties € 3.150.000 excl btw
Bouwsom inclusief installaties € 3.748.500 incl btw
Bijzonderheden De Schatkamer is onderdeel van Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio